

A Pécsi Ítéltábla a személyesen eljáró **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - dr. Pintér Gyula ügyvéd által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes 10.858.058,- forint vállalkozói díj és járulékeinak megfizetése iránt indított perében aTörvényszék 2014. február hó 26. napján kelt számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi az alperes elsőfokú perköltség és illeték megfizetésére kötelezését. és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 689.000,- (hatszáznyolcvankilencezer) forint elsőfokú, valamint 344.500,- (háromszáznegyvennégyezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

AMegyei Bíróság számú, a Ítéltáblaszámú ítéletével - a felek között 2002. július hó 2. napján a K..K. kivitelezésére létrejött építési szerződés alapján - a felperesi vállalkozót a függőleges szigetelés kijavítására kötelezte, és megállapította, hogy az alperes, mint megrendelő a kijavításig 12.873.126,- forint vállalkozói díjat visszatartat.

A.....Megyei Bíróság, a Ítéltábla számú ítéletével kötelezte jelen per felperesét, hogy fizessen meg a megrendelő alperesnek az előírt monolit vasbetonszerkezet helyett Leier mesterfödém gerendákkal, kerámia béléstesttel megvalósított födém kijavítása címén 26.213.875,- forintot.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek a számú ügyben megállapított vállalkozói díjból 10.858.058,- forintot hivatkozással arra, hogy a felperes kijavítási kötelezettségének részben eleget tett, az alperes a visszatartási jogot a vállalkozói díj azon része

erejéig gyakorolhatja, amely a további tényleges javításhoz szükséges. Utalt arra, hogy alperes a visszatartott vállalkozói díjnak a még elvégzendő kijavításnak megfelelő arányos részén felüli vállalkozói díj kifizetését idő előttiség címén nem tagadhatja meg.

Az alperes által előterjesztett beszámítási kifogást alaptalannak találta. A és aÍtéltábla számú ítéletében az alperes javára megítélt 26.213.875,- forintból az alperes által jelen perben beszámítani kívánt 12.767.367,- forint tekintetében kifejtette, hogy az alperes a Pp. 130. § (1) bekezdése d) pontja, a Pp. 128. §, 229. § alapján ezt az igényt beszámítási kifogásként nem érvényesítheti, a követelés jogerős elbírálása kizárja, hogy ugyanezt az igényt a fél beszámítási kifogás útján érvényesítse. Utalt arra, hogy az ítéletek önkéntes teljesítése vagy bírósági végrehajtás esetén van lehetőség a két igény egymással szembeni beszámítására.

A határcövek kivétele, feltöltött, lerokkant föld feltöltése, korábbi útalap kavicságyának elszennyezése, dréncsövek utólagos elvégeztetése, elhelyezése címén előterjesztett beszámítási kifogás tekintetében megállapította, hogy az alperes nem bizonyította az ebből eredő költségeket és azt, hogy a költségek a felperes által végzett javítási munkákkal ok-okozati összefüggésben merültek fel. A prérház, palackozó függőleges vízszigetelésének, a vízszintes földszigetelés, a vízszintes hőszigetelés, és az aljzatbetonozás színtezésének hibájára hivatkozással előterjesztett beszámítási kifogás vonatkozásában kiemelte, hogy az alperes a hibák okát, a felperes hibás teljesítését nem bizonyította, a szakértői költséget felhívás ellenére nem előlegezte. Megállapította, hogy a betonvas takarás, raktárablak áthidaló és a koszorú alátámasztás hibái címén érvényesített igényt a bíróság a szám alatt folyamatban volt perben jogerőse elbírált, ezért alperes ezen igényét beszámítási kifogás útján ismételten nem érvényesítheti.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy a felperes javára aszámú perben jogerős marasztalás nem történt, a jogerős ítélet csak megállapította a kijavításig visszatartható vállalkozói díjat, ezért a földem kijavításból eredő -..... szám alatt érvényesített - követelése a felperesi követeléssel szemben beszámítható. Utalt arra, hogy erre vonatkozó nyilatkozatát már 2011. évben megtette. Kiemelte, hogy a földem kijavítása címén jogerősen megítélt követelés beszámítási kifogásként érvényesítése nem ütközik a Pp. 229. § (3) bekezdésébe, nem eredményez perfüggőséget. Hivatkozott arra, hogy a beszámításnak nem akadálya az, hogy a beszámítani kívánt követelés már végrehajtható, a felperes által a perben érvényesített követeléssel szemben az alperes jogerős ítéleten alapuló követelése beszámításának nincs akadálya.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés megalapozott.

Az alperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel a fellebbezési eljárás során kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes a jogerős, végrehajtható követelését beszámíthatja-e a felperes követelésével szemben.

Nem ért egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy a beszámítást a perbeli esetben a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontja kizárja. Az alperes beszámítani kívánt követelése valóban ítélt dolog (res iudicata), a számú perben hozott jogerős határozat, valamint az abban foglalt döntéssel érvényesített jog már nem vitatható, mivel a felek (és jogutódaik) ugyanabból a tényalapból származó, ugyanazon jog iránt egymás ellen új keresetet nem indíthatnak, az ítéletben elbírált jogot egymással szemben vitássá nem tehetik. Ebből következően az alperesi beszámítási kifogást jogalapjában, összegében a felperes már ebben a perben nem vitathatta.

A jelen ügyben alkalmazandó régi Ptk. 296. § (1) bekezdése szerint azonban a kötelezett a jogosulttal szemben fennálló egynemű és lejárt követelését - ha jogszabály kivételt nem tesz - a jogosulthoz intézett, vagy a bírósági eljárás során tett nyilatkozattal tartozásába beszámíthatja. A 296. § (2) bekezdése értelmében a beszámítás erejéig a kötelezettségek megszűnnek. A beszámítás célja azonos jogalanyok között fennálló, kölcsönös követelések egy jogcselekménnyel történő elszámolása, a kötelezettségek megszüntetése. A beszámítás a joggyakorlat szerint teljesítés (BH2002/407., EBH2002/647., BH1993/550. szám alatt közzétett eseti döntések), a beszámításnak - amennyiben jogszabályi feltételei fennállanak - kötelelem megszüntető hatása van, amely a teljesítéssel azonos joghatást jelent (EBH2007/1615. szám). A beszámítás a kötelezettnek a jogosulthoz címzett egyoldalú jognyilatkozata, melyben azt közli, hogy a kötelezettségének nem tett eleget, de annak megszüntetése fejében a jogosulttól a vele szemben fennálló tartozást sem követeli. A beszámítás anyagi jogi jogintézmény, a polgári anyagi jogban szabályozott beszámítás a perben az alperes által előterjesztett beszámítási kifogás útján történik, de a beszámítás természetét ez esetben is anyagi jogi jellege határozza meg. Beszámításnak akkor van helye beszámítási kifogás útján, ha ennek a Ptk.-ban meghatározott feltételei fennállanak.

A beszámításra a Ptk.-ban meghatározott együttes feltételek fennállása esetén van lehetőség. Kizárólag azonos jogalanyok között létrejött jogviszonyból eredő kölcsönös követelések alkalmasak a beszámításra, ha jogszabály kivételt nem tesz. Az azonos jogalanyok kölcsönös követelésének egyneműnek kell lennie, összevetni csak azonos fajtájú szolgáltatásokat lehet, pénzkövetelésbe kizárólag pénztartozás számítható be. Végül mind a követelésnek, és az ellenkövetelésnek lejártnak kell lennie, már esedékessé vált szolgáltatások egybeszámítására kerülhet sor. Fentiekre tekintettel a perben abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes jogerősen megítélt követelése beszámításának a Ptk. 296. §-a szerinti feltételei teljesültek-e, és ezért a felperes követelését a beszámítást - melynek érvényesítése a perben beszámítási kifogás útján történt - megszüntette-e.

Kiemeli a másodfokú bíróság - ahogy ezt aszámú határozatában már kifejtette -, hogy ha a jelen perbeli ítélet meghozatalának időpontjában az alperesnek a felperesi követelést a Ptk. 296. § szerint megszüntető beszámítandó követelése van, úgy ezt az elsőfokú ítélet meghozatalakor figyelembe kellett volna venni. Ha pedig a felek közti másik per jelen per befejezéséig nem zárult volna le, úgy a jogerős ítéletekkel megállapított követelések egymással szembeni beszámítására a végrehajtási eljárásban lett volna lehetőség.

Nem vitásan a beszámítás Ptk. 296. § szerinti mindhárom feltétele jelen esetben fennáll. Azonos jogalanyok (felperes-alperes) közötti jogviszonyból eredő, egynemű (pénztartozás) és lejárt tartozás mind az alperes, mind pedig a felperes követelése. Az alperesnek aMegyei Bíróság, Ítéltábla számú ítélete alapján jogerősen megítélt, végrehajtható követelése állott fenn az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatala időpontjában, az alperes ennek alapján mind a perben, és peren kívül is a beszámításra nyilatkozatot tett. A beszámítás következménye pedig az, hogy a beszámítás erejéig a kötelezettségek megszűnnek.

Utal a másodfokú bíróság arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítettek szerint a felperesnek az alperessel szemben 10.858.058,- forint és kamatai követelése állott fenn, ezt a megállapítást az alperes fellebbezésében sem támadta. A beszámítási nyilatkozat folytán a felperes követelése megszűnt, az alperes a tartozást a beszámítással teljesítette, de a kötelezettségek kölcsönös megszűnése folytán a 10.858.058,- forint és kamatai összeggel csökkent az alperes felperessel szembeni 26.213.875,- forint összegű követelése is. Az alperes a, számú ítéletek alapján az eredeti követelés és a beszámított összeg különbözetére indíthatja meg a végrehajtást a felperessel szemben. Amennyiben az alperes a követelés részbeni megszűnése ellenére a teljes követelésre vonatkozóan kéri a végrehajtás elrendelését, az ebből eredő többletköltséget viseli, és kártérítési felelőssége fennáll az adós felperessel szemben a Vht. 40. § (2) bekezdése alapján.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

A másodfokú bíróság döntése folytán a felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült költségét köteles viselni, az alperes perköltség és illetékfizetésre kötelezését mellőzni kellett.

A pervesztes felperes az eljárási illetékre kiterjedő részleges személyes költségmentességben részesült, ezért a feljegyzett első- és másodfokú eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

P é c s 2014. december 10.

. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró,
Dr. Berki Csilla s.k. bíró